

Till
Socialtjänstnämnden

Delårsbokslut samt tertialrapport 2 per den 31 augusti 2007 med prognos för 2007

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner delårsbokslut samt tertialrapport 2 per den 31 augusti 2007 med prognos för 2007.
2. Förvaltningen föreslår att nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om budgetjusteringar enligt avsnitt 7.4 med 4,0 mnkr.
3. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eva C Sandberg

Eddie Friberg

Fredrik Jurdell

Rita Kahn

Stella Dellios

Eva Sandberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	SAMMANFATTNING	3
2	BAKGRUND	4
3	STADEN SKA VARA EN ATTRAKTIV PLATS FÖR BOENDE, FÖRETAG OCH BESÖK	4
3.1	ARBETSMARKNADSFÖRÅGOR	4
4	VALFRIHETEN SKA ÖKA	7
4.1	UPPHANDLING OCH KONKURRENSUTSÄTTNING	7
5	HÖGRE KVALITET I OMSORGEN	8
5.1	FUNKTIONSHINDRADE	8
5.2	BARN OCH UNGDOM	10
5.3	HEMLÖSA OCH MISSBRUKARE	15
5.4	INSATSER FÖR PROSTITUERADE	25
5.5	RÄDGIVANDE VERKSAMHETER	26
6	EN TRYGG OCH SNYGG STAD	28
6.1	JOURVERKSAMHET	29
6.2	INSATSER FÖR VÅLDSUTSATT KVINNOR	29
6.3	BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE	31
6.4	TILLSTÅNDSFRÅGOR	31
7	EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH SÄNKT SKATT	31
7.1	ÅRSPROGNOS	32
7.2	DELÅRSBOKSLUT	34
7.3	BESPARINGSÅTGÄRDER	35
7.4	BUDGETJUSTERINGAR	35
7.5	RESULTATENHET	36
8	SÄRSKILDA REDOVISNINGAR	36
8.1	MEDARBETARFRÅGOR	36
8.2	LOKALER	37

BILAGOR

- BILAGA 1 DELÅRSBOKSLUT PER DEN 31 AUGUSTI 2007
- BILAGA 2 UPPFÖLJNING AV BUDGET 2007
- BILAGA 3 ÅRSPROGNOS OCH NETTOAVVIKELSE

1 Sammanfattning

Förvaltningsledningen bedömer att målen för verksamheten kommer att uppfyllas. Bedömningen grundar sig på den redovisning som lämnats av verksamheterna över måluppfyllelse och prestationsuppföljning.

Prognostiserat nettoutfall uppgår till ett överskott om 10,4 mnkr. Avvikelsen beror främst på att anslaget för utomlänsplacerade funktionshindrade inte beräknas utnyttjas fullt ut. För driftverksamheten prognostiseras att mindre underskott om 4,6 mnkr. Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner budgetjusteringar på sammanlagt 4,0 mnkr enligt följande.

Tomställningskostnader Stiftelsen Hotellhem	1,0
Kostnader för larm m.m. Stiftelsen Hotellhem	0,8
LSS-kollo	1,8
Administration av handikapprådet	0,4

Socialtjänstförvaltningen har aktivt medverkat i förberedelsearbetet för införande av Jobbtorg från 2008 i staden samt medverkar nu i planerings- och genomförandefasen.

Den 15 maj 2007 beslutade socialtjänstnämnden att godkänna förvaltningens förslag till plan för upphandling och konkurrens samt aktivitetsplan för åren 2007- 2009. En förstudie pågår om de verksamheter som ska konkurrensutsättas under 2007 och kommer att ligga till grund för utformningen av förfrågningsunderlagen.

Kartläggning av antalet personer med psykiska funktionshinder i staden samt de behov av insatser som finns har genomförts. Resultatet ska diskuteras med stadsdelsförvaltningarna med sikte på att ta fram förslag till utvecklingsområden, bl.a. boende och sysselsättningsverksamheter.

Barncentrum. kommer enligt gjorda beräkningar med nu tillgänglig statistik fullt utbyggd att omfatta 900 - 1 200 barn årligen. Till detta kommer ca 800 barn som har bevittnat våld inom familjen, men som ännu inte betraktas som målsägande i en rättsprocess.

Under tertialet har samtliga personer som sökt nattlogi och som uppfyllt kraven kunnat erbjudas logi enligt tak-över-huvudet-garantin.

Antalet tidsbeställningar på Familjerådgivningen är oförändrat jämfört med år 2006. Förändrade budgetförutsättningar i förhållande till 2005 och 2006 innebär dock att ca 300 färre ärenden kan tas emot under året. Den genomsnittliga väntetiden till första erbjudna nybesökstid uppgick till 26,4 vardagar.

Stockholms stads program för kvinnofrid antogs i april 2007 av kommunfullmäktige.. Socialtjänstnämnden har av kommunfullmäktige fått två övergripande uppdrag om hedersrelaterat förtryck och våld. En stadsövergripande kartläggning om det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär ska genomföras och former tas fram för hur kunskap om barns, ungdomars och kvinnors rättigheter effektivast ska överföras till människor som flyttat till Sverige. En projektledare har anställts för att ansvara för utredningen och kontakter har knutits med Stockholms universitet i syfte att genomföra en omfattande kartläggning. Arbetet beräknas pågå t.o.m. hösten 2008.

2 Bakgrund

Kommunstyrelsens uppföljning av verksamheten 2007 görs med utgångspunkt från kommunfullmäktiges beslut om budget för 2007 inklusive av kommunstyrelsen beslutade budgetjusteringar samt från nämndernas verksamhetsplaner. Terialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning som kommunstyrelsen ansvarar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. En bedömning och analys av såväl det ekonomiska som det verksamhetsmässiga utfallet ska redovisas i tertialrapporterna.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats av förvaltningsledningsgruppen. Information om ärendet har lämnats vid förvaltningsgrupp den 14 september 2007.

3 Staden ska vara en attraktiv plats för boende, företag och besök

3.1 Arbetsmarknadsfrågor

3.1.1 Generella insatser

Förvaltningen har arbetat med en revidering av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd. Arbetet har skett med utgångspunkt från att krav på motprestation ska vara en huvudregel. Förvaltningen föreslår i sin behandling av remissen gällande riktlinjerna att riktlinjerna för introduktionsersättning för flyktingar och invandrare, som i allt väsentligt följt riktlinjerna för ekonomiskt bistånd, konsekvensändras.

Förvaltningens arbete har präglats av att staden kommer att inrätta Jobbtorg från 2008. Ansvaret för införandet av Jobbtorg vilar på stadsledningskontoret. Socialtjänstförvaltningen har aktivt medverkat i förberedelsearbetet med tjänsteutlåtande, remissarbete, framtagande av förfrågningsunderlag för upphandling av tjänster mm. samt medverkar nu i planerings- och genomförandefasen.

Förvaltningen har löpande kontakter med Sveriges kommuner och landsting (SKL), Kommunförbundet Stockholms län (KSL), andra kommuner och myndigheter för informations- och erfarenhetsutbyte om arbetsmarknadsfrågor. Dialog förs med länsarbetsnämnden om förutsättningarna för arbetsförmedlingens medverkan på jobbtorgen samt införandet av nya arbetsmarknadspolitiska åtgärder rörande målgrupper där både staden och staten har ett ansvar för insatser.

Förvaltningen arbetar aktivt med samordningen av de stadsövergripande flyktingfrågorna och för en dialog med länsstyrelsen angående avtal om flyktingmottagandet i staden. Enligt Migrationsverket förutspås ett fortsatt högt flyktingmottagande under de närmaste åren. Avtalsslutande part är Migrationsverket. Förvaltningen är representerad i länsstyrelsen arbetsgrupp för utveckling av introduktionen av nyanlända och samverkan mellan olika myndigheter/aktörer inom flyktingmottagandet.

3.1.2 Operativ verksamhet

Stockholms Arbetsmarknadstjänster (START)

Enheten erbjuder stadsdelsförvaltningar, andra myndigheter och organisationer olika tjänster för arbetslivsinriktad rehabilitering. START:s mål under året har varit att öka efterfrågan på verksamhetens tjänster genom att erbjuda flexibla och kundorienterade lösningar. Aktuellt är att:

- I samarbete med arbetsförmedlingen införa arbetsmodellen Jobbnätet i Stockholm för utslussning till arbetsmarknaden.
- Sätta igång ett ungdomsteam, coachingcenter, med uppdrag att erbjuda praktisk yrkescoaching för unga vuxna.
- Inom hela personalgruppen utarbeta en gemensam värdegrund om START:s uppdrag och mål. I fokus ska klienternas och kundernas uttalade behov av arbetslivsinriktade tjänster stå.
- Utveckla ett bedömnings- och redovisningssystem med syfte att mäta, följa upp och rapportera resultaten av de individuella rehabiliteringsuppdragen.

START följer upp sina insatser och effekten av dessa i ett databaserat statistikprogram, utifrån brukarens individuella handlingsplan samt enkätuppföljning med brukare och beställare i samband med avslutning av varje individuell rehabiliteringsinsats.

Under första halvåret har en sammanställning gjorts om det kvalitetsarbete som pågått inom verksamheten. Även en klientenkätsammanställning har genomförts för år 2006. Båda sammanställningarna visar på förbättringar sedan tidigare sammanställningar men visar också på att det finns förbättringsområden att arbeta med.

Enheten kommer inte att uppnå en budget i balans 2007. Ett underskott med ca 2,0 mnkr prognostiseras. Detta kan till största delen hänföras till START:s Rehabteam, som haft en

fortsatt minskad efterfrågan på de kvalificerade kostnadskrävande rehabiliteringstjänster de kan erbjuda. För att komma tillrätta med underskottet görs en översyn av verksamheten. Rehabteamet planeras förändras och mer anpassas till den efterfrågan som finns. Chefstjänsten vakanshålls för närvarande.

Det kan betonas att det totala antalet rehabiliteringsuppdrag som kommit från stadsdelsförvaltningarna till START har ökat. Så mycket som en 50 procentig ökning av antalet uppdrag beräknas totalt under året. Däremot har en stor förändring skett då karaktären på uppdragen helt har ändrats. Stadsdelsförvaltningarna köper kortvariga, ”mindre kvalificerade” och mindre kostnadskrävande insatser, där sällan insatser från Rehabteamets rehabledare och arbetsterapeuter efterfrågas. Därutöver har försäkringskassan i princip upphört med att köpa arbetsförmågeutredningar, som är arbetsterapeuternas specialområde.

Den 1 april startade START Jobbnätet som en pilotverksamhet, ett projekt i samverkan mellan START, Enheten för hemlösa och arbetsförmedlingen. Åtta klienter har genomgått den första delen av projektet. En klient övergick relativt omgående till fast arbete. Av de sju som lämnade projektet vid sluttidpunkten för etapp 1, i juli, hade fem provanställningar eller praktikplatser. För de resterade två finns en planering mot arbete. Etapp 2, med 10-12 deltagare, är planerad till hösten och platserna kommer att vara intäktsfinansierade. Även stadsdelsförvaltningarna kan placera klienter i projektet.

För att komma tillrätta med intäktsproblemen kommer man att besöka samtliga stadsdelsförvaltningar för att diskutera kommande behov av olika rehabinsatser. Det som tidigare framkommit är att man efterfrågar korta enkla bedömningsinsatser för personer som har försörjningsstöd av arbetsmarknadsskäl. Vidare efterfrågas kompetenshöjande praktikinsatser för personer där bedömningen är att brister i språket är ett stort hinder för att komma in på arbetsmarknaden. Samtidigt uttrycker man att det också finns behov av de mer kostnadskrävande insatser som START kan erbjuda, men att man prioriterar andra insatser. Detta bekräftas också av de erfarenheter som gjordes under senhösten 2006, då stadsdelsförvaltningarna erbjöds ”gratisplatser” under en period. Stadsdelsförvaltningarnas efterfrågan ökade dramatiskt och START fick t.o.m. svårt att fullt ut möta denna efterfrågan. Vidare pågår en översyn av lokalkostnader och lokalbehov.

START:s organisation och bemanning kommer med all sannolikhet att behöva förändras för att matcha verksamheten till de kommande Jobbtorgens behov av olika rehabiliterings- och/eller kompetenshöjande insatser.

KrAmiMoa

KrAmiMoa som tar emot kvinnor och män som för sin rehabilitering är i behov av arbetsmarknadsinriktade åtgärder, står inför ett flertal osäkra faktorer. Verksamheten har hittills drivits i samarbete med länsarbetsnämnden och kriminalvården. Länsarbetsnämndens medverkan i framtiden är oklar och beror på vilka grupper och insatser de åläggs att prioritera. Inför verksamhet/budget 2008 kommer KrAmiMoas framtida tillhörighet i förvaltningen att diskuteras.

4 Valfriheten ska öka

KF-uppdrag

Utreda förutsättningar för att införa en familjerådgivningspeng.

Socialtjänstnämnden beslutade den 30 augusti 2007 att uppdra åt förvaltningen att fullfölja arbetet med införandet av kundval i kommunal familjerådgivning enligt förslag som förelagts nämnden samt att återkomma till nämnden innan utgången av år 2007 med förslag till utformning av kundvalssystemet med sikte på införande från och med den 1 mars 2008.

4.1 Upphandling och konkurrensutsättning

Den 26 mars 2006 antog kommunfullmäktige policys för upphandling och konkurrens. Stadsledningskontoret har därefter utarbetat anvisningar som bl.a. anger att varje nämnd ska upprätta en aktivitetsplan som skulle redovisas i samband med tertialrapport 1.

Den 15 maj 2007 beslutade socialtjänstnämnden att godkänna förvaltningens förslag till plan för upphandling och konkurrens samt aktivitetsplan för åren 2007. Aktivitetsplanen har redovisats i samband med tertialrapport 1. Vad gäller de verksamheter som ska konkurrensutsättas under 2007 pågår en förstudie som kommer att ligga till grund för utformningen av förfrågningsunderlagen. Förstudien kommer att redovisas den 26 september 2007 i förvaltningens styrgrupp för upphandlingar.

Den 7 september 2007 har förvaltningen inbjudit till en marknadsdag. Inbjudna till marknadsdagen är de aktörer på marknaden som bedriver privat vård. Syftet med marknadsdagen är att förvaltningen ska presentera de verksamheter vilka är redovisade i aktivitetsplanen för aktörerna. Syftet är också att väcka intresse för att eventuellt lägga anbud i kommande upphandlingar.

För närvarande har förvaltningen inte fått några intresseförfrågningar avseende avknoppning.

Socialtjänstförvaltningen har idag ett stort upphandlingsåtagande och åtagandet avser varor och tjänster till de egna verksamheterna, entreprenader samt upphandlingar på uppdrag av stadsdelsnämnderna.

Det finns ett flertal verksamheter inom socialtjänstförvaltningen som har intäktskrav och som får sina intäkter genom att sälja tjänster till i första hand stadsdelsförvaltningarna. Socialtjänstförvaltningen har ett omfattande samarbete med frivilligorganisationer.

5 Högre kvalitet i omsorgen

5.1 Funktionshindrade

KF:s mål

För personer med psykiska funktionsnedsättningar ska bostäder i olika former byggas ut och möjligheterna till sysselsättning, studier och arbete förbättras.

KF-uppdrag

Samordna utvärdering av de utvecklingsprojekt som bedrivits inom ramen för de statliga medlen.

Mål för den egna verksamheten

Funktionshindrade och deras anhöriga ska få möjlighet till avlastning, miljöombyte och ökade möjligheter att på ett meningsfullt sätt få ökad tillgänglighet att delta i samhällslivet. Uppdragen utförs såväl i egen regi som i samarbete med frivillig- och intresseorganisationer.

5.1.1 Generella insatser

Kartläggningen av antalet personer med psykiska funktionshinder samt de behov av insatser som finns har genomförts. Resultatet ska diskuteras med stadsdelsförvaltningarna med sikte på att ta fram förslag till utvecklingsområden, bl.a. boende och sysselsättningsverksamheter.

Genomförandegruppen har fortsatt sitt arbete med att utreda och initiera utbyggnad av bostäder med särskild service för funktionshindrade. Arbetet med att formulera hur man ytterligare kan förstärka och påskynda utbyggnaden pågår och förslag presenteras under hösten.

Inventering av utvecklingsprojekten har påbörjats och kommer att redovisas under året. Den gemensamma överenskommelsen om samverkan och om ansvars- och kostnadsfördelning när det gäller personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik utvärderades under våren. Förslag till ytterligare förbättringar och överenskommelser ska lämnas under året utifrån utvärderingsresultatet.

5.1.2 Operativ verksamhet

Enheten för ledsagarservice

Enheten förmedlar ledsagare till personer med grava fysiska eller psykiska funktionshinder. Syftet är att underlätta deltagande i fritids- och kulturaktiviteter, exempelvis träffa vänner, delta i kultur- och föreningsliv, utöva sportaktiviteter och annat som brukaren

väljer. Man vänder sig både till den som beviljas ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) och den som beviljas ledsagning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Service ges också till handikappföreningar. Vidare erbjuds avlösarservice till dem som vårdar funktionshindrade anhöriga i hemmet.

Enheten mäter måluppfyllelse i antal utförda ledsagartimmar antingen individuella sådana eller de som genomförs i grupp liksom föreningsuppdrag, i förhållande till vad som prognostiserades i verksamhetsplanen. Målet under 2007, att tillhandahålla ca 54 000 ledsagartimmar kommer att uppfyllas.

Korttidshemmen Drömmen och Navet

Korttidshemmen Drömmen och Navet erbjuder verksamhet för funktionshindrade ungdomar och vuxna från 12 år och uppåt, insatserna ges enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, korttidsvistelse utanför egna hemmet. Båda korttidshemmen erbjuder även akutplatser för kortare/ längre perioder. Efterfrågan på Navets helgplatser ökar. Däremot är efterfrågan på vardagar låg.

Ett projekt kommer att genomföras under hösten 2007 med målet att utveckla korttidshemmet Navet till ett aktivitets- och mötescenter under veckans alla dagar för ungdomar med fysiska funktionshinder och/eller lindrig eller måttlig utvecklingsstörning.

Antalet gästdygn på Drömmen ligger 17 procent över budgeterad nivå. Av periodens 482 gästdygn har 116 varit akutplaceringar, ca 24 procent. Under sommaren har 3 brukare flyttat till eget boende vilket kommer att generera en något lägre siffra till nästa tertiäl. Nya brukare är på väg in i verksamheten.

LSS-kollo

Enheten erbjuder stadsdelsförvaltningarna och länskommunerna korttidsvistelse i form av sommar- och lovverksamhet för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd. Insatsen beviljas enligt LSS 9 § p 6. Deltagarna ska ges rekreation, social samvaro och miljöombyte.

Måluppfyllelse mäts genom antal utförda dygn och antalet placeringar. Kvaliteten i verksamheten mäts genom en brukarenkät och en handläggarenkät. Brukarenkäten efter sommarens olika verksamheter sammanställs just nu. 35 procent av svaren har inkommit och 98 procent av dessa är nöjda eller mycket nöjda med vistelsen. Cirka 1 procent anger missnöje med omvårdnad, kontakt eller med aktiviteter.

LSS-kollos åtagande är att alla av stadsdelsförvaltningarna beviljade insatser som kommit in senast sista ansökningsdag ska verkställas. Samtliga som fått beslut om insats i tid från Stockholms stad har erbjudits plats, fyra beviljade insatser från annan kommun har tyvärr inte kunnat tillgodoses. Även flera deltagare från Stockholms stad, vars ansökan kommit in försent, har kunnat beredas pålats på kollo. Stadsdelsförvaltningarnas placeringar är anslagsfinansierade medan länskommunernas är intäktsfinansierade. Stadens anslag finns

inom socialtjänstförvaltningens budget. Stadsdelsförvaltningarna beviljar varje år fler placeringar än vad som rymms inom anslaget.

Efterfrågan av "kollo" på jul- och påsklov har drastiskt minskat i gruppen ungdom med lindrig/måttlig utvecklingsstörning. Dessutom kan skolorna i och med att de själva förlägger påsklovet välja att ha lov annan vecka än den som planeras inom LSS-kollo.

Det har skett en prestationsökning med 224 dygn under sommaren vilket beror på att ett stort antal ansökningar från personer med Aspergers syndrom inte kunde rymmas i befintlig verksamhet. Därför startade enheten en verksamhet för 18 deltagare. Därutöver har beläggningen på befintliga gårdar varit högre än tidigare, 103 procent.

Utan att ha gett avkall på en hög säkerhet och en god omvårdnad har en stram budgethållning gällt under sommaren.

En viss osäkerhet råder när det gäller lokalförsörjning i framtiden. Fastighetskontoret kommer att ha färre gårdar i sin ägo för uthyrning. På den öppna marknaden är det svårt att hitta lokaler som fyller kraven på tillgänglighet, närhet till natur, avskildhet för vissa målgrupper och som också har en rimlig hyresnivå.

5.2 Barn och ungdom

KF:s mål

Förebyggande och tidiga insatser till barn och ungdomar ska prioriteras.

KF-uppdrag

- Fortsätta utveckla arbetet inom HVB barn och ungdom.
- Utveckla verksamheten med myndighetssamverkan inom ramen för Barncentrum.

Mål för den egna verksamheten

- Genom uppsökande arbete, i samarbete med landstinget, frivilligorganisationer och polis samt genom kvalificerade insatser i öppenvård och på institutioner och i familjehem, förbättra situationen för utsatta barn och ungdomar.
- Att rekrytera familjehem och tillhandahålla utbildning och fortbildning för familjehem.
- Genom lagstadgad föräldrautbildning för blivande adoptivföräldrar medvetandegöra och stärka blivande adoptivföräldrar att hantera en framtida adoption.

5.2.1 Generella insatser

Förvaltningen ansvarar för att samordna den översyn som genomförs tillsammans med landstinget om ramarna för ungdomsmottagningarnas verksamhet. Förslag till gemensam

uppdagsbeskrivning har utarbetats. Arbetet fortsätter med att utforma system för ersättning och uppföljning.

Sedan årsskiftet har lagstiftningen om unga lagöverträdare förändrats. Ändringarna i lagstiftningen innebär bland annat att landets kommuner har ansvar för verkställighet av påföljden ungdomstjänst. Förvaltningen har ansvarat för arbetet med att utforma strukturer och rutiner för stadens ungdomstjänst. I samband med lagändringen infördes en ny bestämmelse om "särskilt kvalificerad kontaktperson". Landets kommuner har tillförts statliga medel för att utforma insatsen. Med anledning av lagändringarna har förvaltningen reviderat riktlinjerna för unga lagöverträdare.

Med medel från Mobilisering mot narkotika ansvarar förvaltningen för två projekt om unga i riskzon. Flera stadsdelsförvaltningar deltar i utbildning och testning av bedömningsinstrumentet ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) och beslutsstödet SAVRY (=Structured Assessment of Violence Risk in Youth) som komplement i utredningsarbetet kring ungdomar. Förslag på hur dessa bedömningsinstrument ska implementeras samt kostnader för detta tas fram under hösten.

Förvaltningen ansvarar vidare för att utveckla kunskap och arbetssätt om ungdomar som tillfälligt vistats i Sverige och begår brott och där det också finns misstanke om människohandel. I detta arbete samarbetar förvaltningen med polis, åklagare, Utrikesdepartementet och Socialstyrelsen samt berörda stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen arbetar för att kommunerna ska få ersättning från staten för dessa ungdomar.

Precens bedriver verksamhet för unga brottsoffer respektive unga lagöverträdare – Stödcentrum för unga brottsoffer och medling – vid sju polisstationer i samtliga tre polismästardistrikt i Stockholms stad. Då socialtjänstnämnden våren 2007 beslutade att Stödcentrum ska inarbetas i budgeten för 2008 ska projektanställningarna på Stödcentrum tillsättas med ordinarie anställningar. Detta rekryteringsarbete pågår. Omplacering av Stödcentrum till någon av driftverksamheterna kommer att göras från den 1 januari 2008.

Arbetet med att utveckla Komet, samspelsprogram för svenska förhållanden för föräldrar och lärare, fortsätter. Under våren 2007 har Kometgruppen bl.a. påbörjat utveckling av förskoleKomet. I Stockholm har ytterligare cirka femton personer gått gruppledarutbildning i föräldraKomet, tjugo personer certifieras i behandlingsprogrammet förstärkt Komet, tjugo har slutfört ungdomsKomet och tio skolKomet. 500 000 kr har beviljats för utvärdering av ungdomsKomet från Mobilisering mot narkotika och Alkoholkommittén och länsstyrelsen har beviljat 600 000 kr till utvärdering av förstärkt Komet.

Precens fortsätter att stödja det lokala drogforebyggande arbetet bland annat genom regelbundna nätverksträffar med stadsdelsområdenas preventionssamordnare. Även deras chefer inbjuds varje termin för träffar om gemensamma och angelägna frågor. Precens stöder också referensgruppen "Ideella organisationer" genom regelbundna möten och diskussioner om förebyggande arbete.

En utvärdering av fyra stadsdelsförvaltningars arbete med förebyggande insatser för unga vuxna kommer att genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från länsstyrelsen. En rapport beräknas vara klar i december 2008.

5.2.2 Operativ verksamhet

Resursteam Barn och Ungdom

Resursteam Barn och ungdom består av fyra områden:

- *Placeringskonsultation och uppföljning av ramavtal* är en anslagsfinansierad verksamhet som svarar för konsultation och rådgivning till stadsdelsförvaltningarna gällande val av vårdform för barn och ungdomar 0–20 år. Prestationerna beräknas till 1 200 konsultationer och 2-4 besök hos varje upphandlad vårdgivare per år.
- *Familjehem* som på uppdrag från stadsdelsförvaltningarna i Stockholm placerar ungdomar i åldrarna 13–20 år i familjehem. Familjehemsinspektörerna rekryterar familjehem till den egna verksamheten, ger stöd till familjehemmen samt följer upp ungdomens placering. Vidare erbjuds genom enhetens psykolog utredning och bedömning av eventuellt vårdbehov samt samtalsterapi. Prestationen beräknas till sammanlagt 11 000 genomförda vårddygn för placerade ungdomar per år. Insatserna är intäktsfinansierade.
- *Familjehemskonsulterna* utgör en del av stadens familjehemsvård med ansvar för rekrytering och utbildning av familjehem. Genom psykologtjänsten erbjuder man också handledning till familjehem och handläggare i stadsdelsförvaltningarna samt tolkningar av familjehemsintervjuer. Enheten svarar för ett 10-tal olika tjänster inom familjevårdsområdet. Familjehemskonsulternas budgetomslutning är ca 2,4 mnkr. Under 2007 har enheten varit ofinansierad i avvaktan den utredning om utveckling familjevården i Stockholm som pågår. Med anledning av denna utredning tecknades inga överenskommelser med stadsdelsförvaltningarna om köp av enhetens tjänster 2007.
- *Resurscentrum för adopterade och deras föräldrar* har kunskap om och håller sig a jour med forskning och kunskapsutveckling om adoptionsfrågor och sprider den kunskapen till alla inom staden som i sitt arbete kommer i kontakt med adopterade och deras familjer. Resurscentrum driver också en öppen socialpedagogisk verksamhet, Spira, för adopterade barn i åldrarna 0-6 år.

Socialtjänstnämnden har fattat beslut om att det socialpedagogiska centret, Spira, skulle inrättas från januari 2007. Inga medel fanns reserverade för detta i nämndens budget. Kostnaderna beräknas till 3,0 mnkr.

Resurscentrum innefattar en del som ansvarar för den lagstadgade obligatoriska utbildning, "Förberedelse inför adoption" (FIA) som blivande adoptivföräldrar genomgår. Inför 2007 planerades utbildning för 720 personer under året, baserat på föregående års siffror. Det antal som personer som genomgår utbildningen kommer att bli väsentligt lägre, beroende på att vissa givarländer infört strängare restriktioner vad gäller adoption. Utbildning-

en finansieras via intäkter från kursdeltagarna. Resurscentrum ansvarar för att kursledare/utbildare inom FIA får grund- och vidareutbildning.

För de olika delarna inom Resursteam Barn och ungdom prognostiseras att prestationsmålen kommer att uppnås.

Barncentrum

Verksamheten blev under tertial 1 en egen sektion inom Kriscentrum för kvinnor och ska biträda stadsdelsnämnderna i ärenden som rör misshandel och övergrepp mot barn och unga samt medverka till kunskapsutvecklingen om utsatta barn. Barncentrum är uppdelat på tre polisdistrikt, söderort, västerort samt city. Barncentrum har en gemensam barnanpassad lokal vid Kungsholms Torg 13A.

Vid Barncentrum samverkar socialtjänsten med Polismyndigheten i Stockholms län, Åklagarmyndigheten i Stockholm, Stockholms läns landsting (Barn- och ungdomspsykiatri BUP, Barnmedicin) och Rättsmedicinalverket vid utredningar om barn som misstänks vara utsatta för allvarliga brott. Syftet är att barnen ska erbjudas bästa möjliga omhändertagande av de samverkande myndigheterna när dessa ska utföra sina respektive utredningar med olika syften och olika metoder.

Arbete pågår för närvarande med att fastställa prestationerna för Barncentrum. Enligt gjorda beräkningar med nu tillgänglig statistik kommer verksamheten fullt utbyggd att omfatta 900 - 1 200 barn årligen. Till detta kommer ca 800 barn som har bevittnat våld inom familjen, men som ännu inte betraktas som målsägande i en rättsprocess.

Stockholm HVB barn och ungdom

Stockholm HVB barn och ungdom erbjuder en samlad vårdresurs i stadens regi för barn och ungdomar. Verksamheten drivs med god kvalitet, grundas på dokumenterad erfarenhet och resultatuppföljning och i enlighet med barnkonventionens värderingar och krav. Det ekonomiska resultatet mäts genom intäkts- och prestationsredovisning. Enheten prognostiserar en ekonomi i balans.

Måluppfyllelsen mäts genom systematisk dokumentation av målgruppen vid inskrivningen, genom mätning av måluppfyllelse av uppdragen vid utskrivningen, genom klientens och uppdragsgivarens bedömning av insatsen i samband med utskrivningen samt genom uppföljningsuppgifter sex månader efter utskrivningen utifrån information från socialsekreterare, ungdomar och föräldrar. Dessa mätningar har genomförts internt under åren 2004-2006. Från och med i år har metoderna för datainsamlingsarbetet förändrats och administreras numera direkt mellan de enskilda verksamheterna och förvaltningens IT-enhet.

Fr.o.m. maj 2007 reducerades platsantalet både vid Surbrunnsgatans stödboende (från 22 platser till 10 platser) och Eurenii Minne akut och utredning (från 13 till 8 platser) Eurenii Minne flyttade i maj till nya lokaler, vilka är mindre kostnadskrävande. Personalstyrkan

reducerades för att svara mot platsantalet. Samtliga verksamheter för barn och familjer har frigjort personalresurser för utökad öppen- och eftervård.

HVB barn och ungdoms verksamheter för ensamkommande asylsökande ungdomar, Linggården och Söderbo, har haft högre beläggning än vad som var budgeterat, vilket innebär att ett förväntat underskott inte har uppstått. Riksdagen har fattat beslut om att från den 1 juli höja både grundersättningen och schablonersättningarna för boendeplatser. Den årliga grundersättningen har fördubblats, vilket innebär att verksamheterna kommer att erhålla statligt bidrag med ytterligare 0,5 mnkr .

Giovanis behandlingsboende för flickor flyttade i maj till nya, mer ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Under sommaren har verksamheten haft god efterfrågan.

BAS behandlingsboende för pojkar och Giovanis behandlingsboende för flickor har under sommarmånaderna haft en plats vardera till Socialjourens förfogande för akutplacering av ungdomar.

Med anledning av den avtagande efterfrågan på BAS avgiftsfinansierade öppenvårdstjänster, har verksamheten kunnat åta sig ett nytt uppdrag genom att organisera stadens arbete med insatserna ungdomstjänst och kvalificerad kontaktperson. Dessa uppdrag finansieras med statliga medel. För ungdomstjänsten beräknades 150 ärenden per år. Efterfrågan har emellertid varit mycket större. 105 ungdomar har redan tagits emot från start t.o.m. juli. Antalet uppdrag kommer in i allt snabbare takt. HVB barn och ungdom kommer därför att behöva ytterligare resurser motsvarande en befattning under 2008 för detta uppdrag.

Länsstyrelsen genomför för närvarande tillsyn av alla HVB- hem i landet. Inom HVB barn och ungdom har tillsyn skett vid Kruton, Linggården och Giovanis behandlingsboende. Granskningen har skett enligt kriterierna kvalitet och innehåll i vården, säkerhet, de inskrivnas delaktighet i vården, de inskrivnas sociala och känslomässiga behov, hälsa och personalens utbildning.

Den sammanlagda beläggningen uppgår till 72 procent mot budgeterad beläggning om 83 procent. Ovan beskrivna omställningar syftar till att få enhetens prestationer att motsvara den beräknade årsprognosen.

HVB barn och ungdom kommer under hösten att starta ett s.k. PUT- hem (PUT - permanent uppehållstillstånd). Startkostnader för detta PUT- hem är tillkommande kostnader beräknade till ca 0,2 mnkr.

Maria Ungdomsenhet

Maria Ungdomsenhet är stadens centrala enhet för ungdomar upp till 20 år som har en missbruksproblematik eller som befinner sig i riskzon för missbruk. Ungdomarna ska vara bosatta inom Stockholm stad eller kommun som har avtal med enheten.

Då enheten under 2006 tillsammans med landstinget genomförde en omorganisation var det svårt att i verksamhetsplaneringen för 2007 beräkna antalet prestationer. I det interna kontraktet skrevs att planerade prestationer för 2007 får utgå från tertialrapport 1. Prognosen i tertial 1 var att 4 500 behandlingstimmar skulle genomföras under året. Utifrån ärendetillförelsen hittills under året kommer enheten enligt reviderad prognos att utföra 4 860 behandlingstimmar.

Under perioden 2007-05-07 – 2007-06-08 genomfördes en besöksenkät. Överlag var resultaten mycket goda och såväl ungdomar som anhöriga och socialtjänst gav mycket höga betyg. Föräldrastegen, som är en videobaserad utbildning i grupp har utvärderats externt.

Ungdomsjouren är en sektion inom Maria Ungdomsenhet vars uppdrag är att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva uppsökande arbete i city med ungdomar upp till 20 år. Syftet är att förhindra att ungdomarna hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende. Vidare samordnar och ansvarar Ungdomsjouren för det uppsökande arbetet i staden vid extraordinära situationer. Uppdraget för de två socialsekreterare vilka är stationerade vid Citypolisens ungdomsrotel är att arbeta uppsökande gentemot häktade och anhållna ungdomar samt medverka vid polisförhör.

Ungdomsjouren har registrerat 3 000 kontakter med ungdomar varav 55 procent är flickor. Detta är en ökning med 694 kontakter i jämförelse med tertial 2 2006. Då Ungdomsjourens vanligaste uppdrag på fältet är att söka efter flickor som är eftersökta av sina föräldrar, efterlysta av polisen, det finns ett beslut om handräckning eller de är utkastade hemifrån, fortgår arbetet med att utveckla metoder i samverkan med polis för dessa insatser.

Maria Ungdomsenhet beviljades i juni 2007 utvecklingsmedel från lässtyrelsen till två utvecklingsprojekt: BSFT som är en kort strategisk familjeterapi för drogmissbrukande ungdomar och trestadssamarbete om dokumentations- och statistikprogram som innebär att utveckla statistikföringen på ett enhetligt sätt i Stockholm, Göteborg och Malmö.

5.3 Hemlösa och missbrukare

KF:s mål

- Hemlöshet ska förebyggas och olika stöd- och vårdboenden ska utvecklas.   - Missbruk ska förebyggas, särskilt ska nyrekryteringen i åldern 13 – 25 år motverkas.

KF-uppdrag

- Bedriva ett aktivt förebyggande arbete och särskilt motverka nyrekryteringen av missbrukare i åldern 13 – 25 år.   - Söka upp personer som är hemlösa och motivera till stöd, vård och behandling samt utveckla olika stöd- och vårdboenden.

- Medverka till att vården och behandlingen av missbrukare är långsiktig och sammanhållen.

Mål för den egna verksamheten

- Genom uppsökande arbete, myndighetsutövning, insatser i samarbete med andra myndigheter, privata aktörer och frivilligorganisationer, kvalificerad behandling och placering på institutioner och boenden, förbättra möjligheten för hemlösa att finna vägar ur hemlösheten.
- Genom uppsökande arbete, rådgivning och behandling i öppenvård och på institutioner och genom samarbete med landstingets beroendevård och psykiatri få missbrukande personer att upphöra eller minska sitt missbruk och förbättra sin livssituation. Uppdragen sker i samarbete med andra utförare.

5.3.1 Generella insatser

Arbetet med att vidareutveckla samverkan, både inom stadens verksamheter och mellan staden och andra aktörer som direkt eller indirekt arbetar med missbruksproblem fortsätter. Förvaltningen har deltagit i olika samverkansprojekt och verksamheter tillsammans med kriminalvården, länsstyrelsen, landstingets beroendevård, polisen, Vägverket m.m. Förvaltningen har deltagit i revideringen av det gemensamma policydokumentet för länets kommuner och landstingets missbrukar- och beroendevård under ledning av Kommunförbundet Stockholms län (KSL) och landstinget. Under året presenteras ett nytt policydokument där samverkan kring insatser till olika målgrupper förtydligas.

I syfte att utveckla vård- och behandlingsinsatser inom missbruksområdet pågår Färingssjöprojektet. Projektet finansieras med statliga medel. Två socialsekreterare/koordinatorer arbetar med metodutveckling kring utslussning av kvinnliga missbrukande interner från anstalt. Projektet sker i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och kriminalvården.

En gemensam överenskommelse har tagits fram mellan staden och kriminalvården om rutiner för handläggning av ärenden om vårdvistelse enligt 56 § lagen om kriminalvård i anstalt, KrvL, (tidigare s.k. § 34-placeringar).

Arbetet med att implementera användningen av utrednings- och uppföljningsmetoden ASI (Addiction Severity Index) i stadens missbrukarvård fortsätter. Även detta projekt finansieras av statliga medel via länsstyrelsen.

En kartläggning av stadens arbete med försöks- och träningslägenheter har genomförts. Kartläggningen kommer att föreläggas socialtjänstnämnden.

5.3.2 Operativ verksamhet

Tak-över-huvudet-garantin

Målet med garantin är att se till att hemlösa som inte själva kan ordna nattlogi ska erbjudas det. För att erhålla en plats ska kontakt tas med socialtjänsten senast före kl. 24.00 det aktuella dygnet. Den sökande får inte heller vara våldsam eller hotfull. Garantin följs upp dagligen, sedan den 1 juni 2007 via ett vidareutvecklat IT-system som är snabbare och mer flexibelt.

Under tertialet har samtliga personer som sökt nattlogi och som uppfyllt kraven kunnat erbjudas logi. Jämfört med samma period år 2006 har beläggningen ökat något för män och minskat något för kvinnor. Sedan tertialet 1 har beläggningen minskat något för män och ökat något för kvinnor. Minskningen för män beror i första hand på att det är normalt med en något minskad beläggning sommartid. Ökningen bland kvinnoplatserna förklaras i första hand av att beläggningen tidigare i år varit ovanligt låg, och att den nu har balanserats till en mer normal beläggning. Den genomsnittliga beläggningen för män är ofta mer stabil över tid medan beläggningen för kvinnor däremot varierar kraftigt över tid. Det går heller inte att på förhand gissa när topparna kommer. Hittills i år har den genomsnittliga beläggningen per månad för kvinnoplatserna varierat mellan 56 och 77 procent. Mansplatserna har haft en genomsnittlig beläggning något under 100 procent. Vid tillfälliga toppar i beläggningen finns ytterligare extraplatser (som inte är med när beläggningsprocenten beräknas) att tillgå för både män och kvinnor.

När beläggningen var som lägst på kvinnosidan under våren inledde förvaltningen en närmare undersökning av situationen för kvinnorna på akutboendena. Det har dock varit svårt att hitta en förklaring till att beläggningen varierar så kraftigt och varför den varit så låg första delen av året. Tillsammans med personal på akutboendena har situationen undersökts för de kvinnor som har det särskilt problematiskt. Exempel på frågor som ställts: Hur kan ett bättre stöd ges till dessa kvinnor? Saknas något i stödet till dessa kvinnor? Var befinner de sig när de inte bor på ett akutboende? Förvaltningen återkommer till nämnden när ett tillräckligt underlag finns i denna fråga.

Det är svårt att prognostisera hur många som kommer att utnyttja platserna framöver. Detta beror på att beläggningen ser olika ut för varje år och inte följer en viss årskurva. Den genomsnittliga beläggningen (män och kvinnor) har varit mellan 90 till 94 procent de senaste fyra åren. Därför kan det med rätt stor sannolikhet sägas att årets resultat kommer att ligga ungefär på samma nivå. Möjligen kan beläggningen öka något, då mansplatserna hittills i år har utnyttjats mer än under tidigare år motsvarande period. Någon större risk att staden inte ska leva upp till tak-över-huvudet-garantin föreligger inte. Ett tillräckligt stort antal extraplatser finns att tillgå på akutboenden, varav ett tiotal utnyttjats mycket sällan. I detta sammanhang, med fler boende på akutboendena, är det av stor vikt att det uppsökande arbetet utökas. På plats på akutboendet kan uppsökarna tillsammans med personalen länka de hemlösa vidare till den ordinarie socialtjänsten. Mycket arbete behöver satsas

för att erbjuda de hemlösa ett mer stadigvarande boende och/eller andra stödinsatser som till exempel behandling och sysselsättning.

Uppsökarenheten för vuxna

Enheten ansvarar för stadsövergripande uppsökande arbete i staden riktat mot framför allt missbrukare, psykiskt sjuka och hemlösa i stadsmiljön. Uppsökarenhetens uppdrag är att länka individer från målgruppen till det ordinarie hjälpsystemet. Enheten är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas uppsökande arbete. I Uppsökarenheten för vuxnas uppdrag ingår också att uppmärksamma, identifiera, och lyfta fram brister i hjälpsystemen genom att kartlägga och rapportera om trender, boplatser och andra sociala problem som uppmärksammas genom det fältförlagda arbetet.

Enheten använder för första året konkreta mått som mätmetoder för måluppföljning och arbete pågår med att på ett enkelt sätt dokumentera vad som utförts under fältarbetet.

En kartläggning av unga vuxna i riskmiljöer har gjorts av Uppsökarenheten. Andelen unga vuxna på härbärge har ökat oroväckande på senare år. En ansökan om projektmedel för ett *projekt för unga vuxna på Grimman* har därför inlämnats till länsstyrelsen till ett projekt, som syftar till att skapa en snabb vårdkedja för målgruppen från akutboende/härbärge till en mer långvarig insats. Projektet planeras pågå under ett år.

Samverkansprojektet med landstinget riktat till hemlösa med någon form av psykisk ohälsa som vistas på Centralstationen med omnejd finansieras av Miltonpengar. *Centralstationsprojektet* har arbetat med 100 personer från starten juni 2006. Av dem har 32 länkats till ordinarie hjälpsystem.

Flatenprojektet startade upp i en ny form den 1 juli 2007. Majoriteten av de boende i det avslutade projektet tillhörde Enheten för hemlösa. En behandlingsassistent från Uppsökarenheten och en socialsekreterare från Enheten för hemlösa ansvarar för arbetet på campingen. För närvarande är 4 av de sju platserna belagda. Boendet på campingen är avgiftsbelagd med 70 kronor/dag och person.

I *härbärgesteamet* arbetar uppsökare från socialtjänst och landsting långsiktigt med ett mindre antal härbärgesboende med multipel problematik och lång hemlöshet. Teamet arbetar för närvarande med 30 klienter.

Lots-verksamheten, som sker i samarbete med polisen och landstingets beroendevård, har under tertial 2 arbetat med 8 klienter. Sju av dessa har gått vidare till fortsatt behandling.

Uppsökarenheten anordnade i samarbete med Mobilisering mot narkotika en konferens i juni 2007 med syftet att stimulera fler kommuner att tillhandahålla uppsökande verksamhet bland narkotikamissbrukare, att ge impulser till nätverkets vidare utveckling samt metodutveckla det uppsökande arbetet.

Regelbundna möten genomförs tillsammans med kvinnoteamet på Enheten för hemlösa, S:t Göränsteamet och Prostitutionsenheten för att överföra kunskap om utsatta kvinnor som behöver länkas till ordinarie hjälpsystem.

Enheten för hemlösa, Efh

Den 20 augusti 2007 fanns 824 pågående ärenden för insatser på Enheten för hemlösa, Efh. I nedanstående tabell redovisas antalet personer som kontaktat Efh under tertialet, vilka som blivit aktuella på Efh och vilka som hänvisats vidare till andra myndigheter/organisationer. Av de 494 personer som sökt sig till Efh under maj-augusti 2007 har 32 procent blivit aktuella och 68 procent hänvisats vidare. Sammanlagt 962 personer har varit aktuella på Efh sedan årets början.

	<i>Antal</i>	<i>Andel</i>
Aktualiserad på Efh	158	32 %
Tillhörighet, Stadsdel inom Stockholms stad	114	23 %
Tillhörighet, Kommun inom Stockholms län	44	9 %
Tillhörighet, Kommun övriga landet	52	11 %
Hänvisad till annat land inom EU	22	4 %
Hänvisad till annan myndighet	12	2 %
Har social förankring och försörjning	17	3 %
Övrigt	75	15 %
Totalt:	494	100 %

Målet är att insatser ska leda till ett varaktigt boende

Målet att Efh:s insatser ska leda till varaktigt boende. För att se i vad mån hemlösa personer som blir aktuella på Efh får hjälp till ett varaktigt och ordnat boende har en kategorisering skett. De ca 824 aktuella personerna kan delas in i tre grupper:

- De som har ett instabilt och oordnat boende. De är uteliggare, bor på härbärgen (akutboenden), på korttidsboenden eller i husvagn mm.
- De som har ett mer ordnat stabilt boende, på något stödboende.
- De som har ett självständigt boende i tränings- eller försökslägenhet.

1. Kortvarigt boende

Det gäller oftast nyregistrerade personer, eller de som befinner sig i ett aktivt missbruk eller som på grund av komplex problematik inte vill eller kan bli godkända för ett mer ordnat boende. Totalt är det 294 personer som har eller har haft en instabil boendesituation varav 252 är män och 42 är kvinnor, vilket innebär 31 procent av antalet aktuella personer på Efh.

2. Stabilt boende

Många av Efh:s klienter bor på olika stödboenden och inackorderingshem. Alltfler bor på de s.k. lågröskelboendena som tillkommit under senare år. Tabellen nedan visar antalet personer under perioden januari - juli, som erbjudits denna form av boende.

<i>Typ av boende</i>	<i>Män</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Total</i>
Inackorderingshem	214	40	254
Stödboende, ej Efh	103	5	108
Övr. plac. inst (ej HVB-tillstånd)	27	7	34
Familjehem, ej HVB	15	6	21
Summa:	359	58	417

De flesta stödboenden/ inackorderingshem är av varaktig karaktär, med personal dygnet-runt med dygnskostnad för placerande enhet. Under 2006 erbjöd Efh ett 40-tal personer att flytta vidare från olika institutioner, till mer självständiga boenden.

Efh har 108 träningslägenheter blockförhyrda genom Stiftelsen Hotellhem. Det finns ingen tidsgräns för boendet, några har bott i många år. Boendestödjare är kopplade till boendet. Tabellen nedan visar aktuell beläggning per den 21 augusti 2007.

<i>Efh:s blockförhyrningar</i>	<i>Platser</i>	<i>Män</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Total</i>	<i>Beläggning</i>
Rågö	22	14	7	21	95 %
Pelikan	19	18		18	95 %
Stegen	34	29		29	85 %
Monumentet	19	10	5	15	79 %
Vale	14		6	6	43 %
Total:	108	71	18	89	82 %

Efh har sagt upp blockförhyrningen av Vales kvinnoboende. Utflyttningen av kvinnorna sker successivt till andra boendeformer enligt uppgjord planering.

3. Självständigt boende i försöks- och träningslägenheter

Tillgången på lägenheter ökar och allt fler av Efh:s klienter bor i försöks- och träningslägenheter (72 personer). För att få en försökslägenhet ska personen ha dokumenterad skötsamhet under en längre tid. Kötiden är ca sex månader och efter i genomsnitt ett boende i försökslägenhet under 12 månader kan kontraktet övertas av personen. Personen kan då överföras till stadsdelsförvaltning.

	<i>Män</i>	<i>Kvinnor</i>	<i>Antal</i>	<i>Inflyttade 2007</i>
Försökslägenheter	35	15	51	20
Träningslägenheter	16	5	21	10
Total:	51	20	72	30

Kön till försöks- eller träningslägenheter uppgår i dagsläget till ett 40-tal personer.

Öppenvårdsprogrammet Skyddsnetet

Skyddsnetet är Efh:s strukturerade grupp- och kursaktiviteter i syfte att stärka klienternas möjligheter till självständigt boende och social trygghet. Under perioden januari - juli 2007 har 60 personer deltagit. Skyddsnetet har byggts ut med fler kurser under perioden. I övriga och mer öppna aktiviteter inom Skyddsnetet har ett hundratal deltagit till och från.

	Personer
Återfallsprevention	14
Motivationskurs	14
Kögrupp till lgh	9
Datakurser	23

Gemensam mottagning med landstinget

Efh har beviljats projektmedel från länsstyrelsen under 2006 för att i samverkan med landstinget starta en gemensam mottagning mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri för personer med tungt missbruk ofta i kombination med psykisk ohälsa.

Mottagningen startade den 15 april 2007. Hittills har projektet varit mycket framgångsrikt. Hittills har det varit mellan 50 – 60 läkarbesök i månaden. Det betyder att många av Efh:s klienter idag har en läkarkontakt och medicinerar som de tidigare inte gjort. Därutöver har sjuksköterskan mottagning på förmiddagarna för provtagning, medicinering och drogtest. En ansökan för år två är inlämnad till länsstyrelsen.

Prognos, vårdkostnader 2007

Individ och familj (tkr)	Män		Kvinnor		Total
	Kostnad	antal	kostnad	antal	
Behandlingshem	7 545	51	609	7	8 154
LVM-hem	2 917	10	1 721	7	4 638
Inackorderingshem	31 581	237	4 815	40	36 395
Stödboende, HVB	5 225	104	285	5	5 510
Härbärgen, Korttidsboende	7 525	267	1 091	43	8 616
Övr. plac. Inst (ej HVB-tillstånd)	3 509	28	503	7	4 012
Familjehem, ej HVB	1 969	16	638	6	2 608
Öppenvård, behandling	159	5	32	2	191
Öppenvård, arbete sysselsättn.	1 038	30	438	11	1 476
Summa:	61 469		10 132		71 601
Budget:					68 748
Avvikelse:					-2 853

Äldre och funktionshindrade

Kostnaderna för äldre- och handikappomsorg har minskat under året. I förhållande till tidigare år är detta ett trendbrott, trolig orsak är den gjorda satsning på ökad kompetens

och kvalitet i utredningar och bedömningar som skett och att Efh nu åtgärdat ett eftersatt behov. Nya ärenden kommer nu mer i ”normal” takt.

	<i>Män</i>	<i>Kvinnor</i>	
<i>Äldre och funktionshindrade (tkr)</i>	Kostnad	kostnad	Total
Summa:	26 632	1 622	28 254
Budget:			29 000
Avvikelse:			746

Försörjningsstöd

Prognosen för försörjningsstöd redovisar ett överskridande för 2007. Försörjningsstödet har successivt ökat de senaste två åren. Det finns en klar koppling mellan minskade vårdkostnader och stigande socialbidragskostnader. När klienterna flyttar till egen bostad beviljas försörjningsstöd enligt en högre norm, där hyra och uppehälle ingår. Men antalet personer som erhåller försörjningsstöd har också ökat, vilket betyder att flera av de nytillkomna klienterna saknar egen försörjning.

Antalet bidragshushåll med arbetslöshet som försörjningshinder:

<i>månad</i>	<i>bidragshushåll</i>	<i>varav arbetslöshet som försörjningshinder</i>
Maj	306	81
Juni	317	79
Juli	311	74

Arbete och sysselsättning

Majoriteten av Efh:s klienter har pension eller sjukersättning. Efh förvaltar 97 personers pension (egna medelsförvaltning). Antalet personer som står till arbetsmarknadens förfogande har dock ökat under senare år, men fortfarande har många en socialmedicinsk problematik. Genomsnittsåldern för män är 50 år och för kvinnor 44 år.

Vägen till arbete handlar oftast om rehabilitering, arbetsträning, arbetspraktik, OSA-anställningar (OSA - Offentligt Skyddat Arbete), köp av platser från stadsdelsförvaltningarna (psykiska funktionshinder) Krami och START. Efh samarbetar även med Söderjobb, en verksamhet inom Södermalms stadsdelsförvaltning för personer som man bedömer står nära arbetsmarknaden. Idag har 15 personer O.S.A.-anställning och 8 är inskrivna i Jobbnätet (projekt med START) och ett 30-tal personer arbetstränar.

Budgethållningssåtgärder

Efh har intensifierat arbetet med att öka möjligheterna för hemlösa att få ett eget boende. Idag bor fler än tidigare av Efh:s klienter i lägenheter. Detta arbete kommer att fortsätta, men kräver en fortsatt tillgång till försöks- och träningslägenheter. Ett samarbete som inletts med bostadsföretaget Wallenstam samt den förmedling som sker via bostadsför-

medlingen, är viktigt i detta arbete. Åtgärderna leder till minskade vårdkostnader, men kräver andra former av kompletterande insatser om det ska fungera bland annat följande:

- satsning på arbetsrehabilitering/sysselsättning och utbildning
- fler boendestödjare som kan följa upp och stödja klienterna i lägenheterna
- fortsatt utveckling av samverkan mellan olika vårdgivare för de mest vårdkrävande samt
- Skyddsnetzets olika aktiviteter med bl.a. dataundervisning, förberedelser inför att flytta till egen lägenhet samt motivations- och återfallsprevention för att förebygga ny utslagning.

Akut-, korttids- och stödboenden för hemlösa

De stadsgemensamma boendena Drevvikshemmet, Triaden, Norrtull, Västan, Gamlebo, Basboendet, Råcksta, Hvilan och Grimman är akut- och korttidsboenden samt stöd- och omvårdnadsboenden av s.k. lågtröskelkaraktär. Det innebär att boendena tar emot klienter som har psykiska problem och/eller pågående missbruksproblem. Drogpåverkade klienter tas emot, men det är inte tillåtet att droga/missbruka på institutionen.

Beläggningskraven för kvinnoverksamheterna har fastställts till 85 procent och för övriga boenden 90-96 procent. Samtliga boenden, förutom Västan och det nyöppnade referensboendet på Råcksta, uppfyller beläggningskraven mer än väl. Referensboendet i Råcksta öppnade under våren och har ännu inte full beläggning. Beläggningskraven på Västan liksom på övriga kvinnoboenden fluktuerar och är för närvarande låga. En översyn av kvinnoplatserna pågår.

Medborgarkontoret för hemlösa

Medborgarkontoret erbjuder hemlösa i Stockholm samtal med socialsekreterare samt tillgång till dator och telefon utan tidsbokning. Den enskilde kan få hjälp att tolka och överklaga myndighetsbeslut, fylla i ansökningar och stöd med att samordna kontakter.

Under årets andra tertial har medborgarkontoret haft 664 besök. Detta kan jämföras med totalt 439 under första tertialen 2007. Ca 19 procent av besöken gjordes av kvinnor och ca 46 procent av besöken gjordes för att träffa medborgarkontorets socialsekreterare. Uppskattningsvis är ca hälften av besökarna boende på Grimman medan den andra hälften hittat hit på andra sätt, genom vänner, hemsidan eller blivit hänvisade från andra boenden och härbärgen, bostadsförmedlingen, sin handläggare eller Uppsökarenheten alternativt S:t Göranteamet. Vad det gäller åldersfördelningen på medborgarkontorets besökare kan man se en förskjutning mot att fler yngre sökt sig hit.

Samverkan med landstinget

Erstbacken startade sin verksamhet i mars 2005 och är ett medicinskt stödboende med 8 platser i heldygnsvård i samverkan med landstinget. Verksamheten är ett icke permanent boende för behandling, omvårdnad och rehabilitering och erbjuder kvalificerad somatisk-, psykiatrisk- och beroendevård i kombination med psykosociala insatser och bo-

ende. Det medicinska stödboendet erbjuder hemsjukvård för personer som saknar boende och hospicevård för personer i livets slutskede.

Entreprenader - insatser för hemlösa

Planeringshemmet Hammarbybacken erbjuder akut nattlogi för män och kvinnor. Verksamheten har upphandlats i konkurrens och Planeringshemmen AB ansvarar sedan den 1 april 2002 för driften. En ny upphandling har genomförts och avtal har skrivits med Planeringshemmen AB för en ny treårsperiod fr.o.m. den 1 april 2007. Avtalet kan förlängas ytterligare två år.

Planeringshemmet Hammarbybacken tillhandahåller enligt avtalet 16 akutplatser med fördelningen 10 platser för män och 6 för kvinnor samt 10 platser för förlängt akutboende för män. Dessa 10 platser är ett dygnetruntoende. Det finns därutöver 6 extraplatser i form av akut nattlogi för män. Planeringshemmet har ständigt full beläggning på platserna för män medan beläggningen på kvinnoplatserna liksom på övriga kvinnoboenden fluktuerar. En översyn av beläggningen på kvinnostriden pågår.

Sedan den 6 november 2006 har *Skarpnäck Care AB* en ny ägare, Carema AB. Skarpnäck Care AB är nu ett dotterbolag till Carema AB, dvs. en egen juridisk person. Någon skillnad i verksamheten väntas inte. Avtal har tecknats för tiden 2005-01-01 – 2007-12-31 och kan därutöver förlängas under ytterligare två år.

Skarpnäck Care AB tillhandahåller enligt gällande avtal

- 45 förlängda akutplatser i form av dygnetruntoende med uppföljning och planering för hemlösa vuxna män med missbruks- och/eller psykiska problem samt
- möjlighet att överbelägga med 10 platser i form av akut nattlogi för akut logisökande hemlösa.

Från och med den 25 april 2003 har Stadsmissionen ansvarat för driften av två *personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder*. Projektmedel för verksamheten från länsstyrelsen beviljas för ett år i taget. Avtal med Stadsmissionen har tecknats för tiden 2007-01-01 – 2009-12-31. Avtalet kan förlängas längst t.o.m. den 31 december 2011.

HVB Vuxna

HVB Vuxnas uppdrag/mål är att främja människors möjligheter att utvecklas och skapa förutsättningar för ett värdigt liv. Klienternas behov beskrivs i individuella uppdrag och olika insatser kombineras så att uppdraget uppfylls.

HVB Vuxnas mätmetod för att uppfylla uppdraget/målet är antalet fullföljda respektive inte fullföljda uppdrag på HVB Vuxnas verksamheter. Målet för 2007 är att 50 procent av uppdragen ska vara fullföljda. Prognosen för året är att målet kommer att uppnås. Att uppdrag inte kan fullföljas beror på olika orsaker som att klienterna återfaller i missbruk, avbryter på egen begäran placeringen etc. Många av dessa återkommer i senare skede för behandlingsinsatser.

<i>Planerade prestationer</i>	<i>Budgeterad beläggning</i>	<i>Beläggning</i>
Behandlingshem	85 %	75 %
Stödboende	86 %	81 %
Omvårdnadshem	92 %	95 %

Beläggningsen har minskat jämfört både med tertial 1 2007 och med tertial 2 2006. Köp av platser från länskommuner har ökat medan köp av platser från stadsdelsförvaltningarna och framför allt från förvaltningens Enhet för hemlösa, har minskat.

Samlokaliseringen av institutionerna Älvis och Linden har medfört lägre intäkter jämfört med budget på grund av att platsantalet på Linden har minskats med 16 platser. Kvinno-boendet Syrenen visar också ett underskott eftersom efterfrågan under året varit mycket låg. Även stödboendet Riddaren visar ett större underskott på grund av låg beläggning. För övriga verksamheter har efterfrågan varit som budgeterats och de uppvisar budgetbalans eller smärre överskott.

Lokalfrågan för Bandhagshemmet (stödboende för psykiskt sjuka missbrukare, 62 platser) är akut och måste lösas med ersättningslokaler under hösten 2007. En eventuell flyttning under innevarande år, kan generera intäktsbortfall och kostnader som inte är budgeterade för verksamhetsanpassning,

5.4 Insatser för prostituerade

Prostitutionsenhetens uppdrag är att arbeta för att minska prostitution och efterfrågan av sexuella tjänster. Personer som är eller har varit i prostitution eller har liknande erfarenheter och köpare av sexuella tjänster utgör målgruppen. Enheten arbetar också aktivt med traffickingfrågan och ingår i ett EU-projekt. Personalen ska med sin specialistkunskap i frågor om prostitution och sexuell problematik kunna erbjuda personal på stadsdelsförvaltningar och andra samarbetspartner information och stöd i frågor som rör området samt ha kunskap om prostitutionens omfattning i staden. Uppsökare på fältet ska söka kontakt med prostituerade och erbjuda olika insatser.

Timanställda läkare, gynekolog och psykiater betalas av landstinget som även finansierar en del av enhetens barnmorska. Till läkare och barnmorska är personer med prostitution och/eller missbruk bosatta i Stockholms län välkomna. En viktig uppgift är att arbeta för att förhindra spridning av HIV och andra STI-sjukdomar (STI – Sexually transmitted infections).

Under tertialet har enheten haft totalt 653 besök. Läkare och barnmorska har haft kontakt med 121 kvinnor och 16 män som gjort 255 besök på enheten. Hos socialsekreterare har drygt 400 besök varit inbokade för samtal med 49 enskilda personer. I det uppsökande arbetet har 120 gatuprostituerade kvinnor kontaktats varav 40 varit nya. Arbetet med traf-

ficking och myndighetssamverkan har under sommaren 2007 tagit en heltidstjänst i anspråk.

5.5 Rådgivande verksamheter

Mål för den egna verksamheten

Genom lagstadgad familjerådgivning stärka människor i parrelationer att i svåra livssituationer hitta lösningar för sig själva och sina barn .
--

Familjerådgivningen

Enheten är Stockholms stads specialistverksamhet för samtalsbehandling vid samlevnadsproblem, konflikter och kriser i parförhållanden eller i andra vuxna, nära familjerelationer. Familjerådgivning erbjuds dem som begär det. Familjerådgivningen erbjuder även samarbetsavtal till separerade föräldrar i syfte att träffa överenskommelser om barnen.

Antalet tidsbeställningar är oförändrat jämfört med år 2006. Förändrade budgetförutsättningar i förhållande till 2005 och 2006 innebär dock att ca 300 färre ärenden kan tas emot under året. I takt med att vakanshållning av familjerådgivartjänster sker, i syfte att klara budgetförutsättningarna, förväntas väntetiden ytterligare öka. Den genomsnittliga väntetiden till första erbjudna nybesökstid uppgick till 26,4 vardagar.

Jourhavande kurator

Jourhavande kurator, som är en sektion vid Socialjouren, är stadens telefonjour för människor i akuta krissituationer och svåra livssituationer. Människor i akut kris erbjuds psykosociala samtal med råd och stöd. Jourhavande kurator ska enligt internt kontrakt för 2007 besvara ca 9 000 samtal per år.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende

Enheten erbjuder konsultation, rådgivning och samtalsbehandling till alkohol- och narkotikaberoende över 18 år och deras familjer. Dessutom erbjuds konsultation, handledning och utbildningsinsatser för personal inom socialtjänsten och andra vårdgivare. Inom verksamheten finns PUMAN, program för unga med risk att utveckla alkohol/ narkotikaberoende.

Behandlingsenheten prioriterar unga missbrukare och de som inte tidigare sökt missbruksvård. Allt fler med ordnad social situation och hemmavarande barn söker kontakt för en ökad alkoholkonsumtion. Flera par har hänvisats från stadens familjerådgivning. Besökare med invandrabakgrund, som är en prioriterad målgrupp, har ökat något i jämförelse med tidigare år.

Mätmetod för måluppfyllelsen är att en uppföljning ska göras ett år efter avslutat behandling i form av intervjuer med besöksgruppen för att fortlöpande kvalitetssäkra (utveckla) verksamhetens arbetssätt och metoder. En brukarenkät görs en gång per år under två veckor för att undersöka hur bl.a. service och bemötande uppfattas av besöksgruppen.

Verksamheten har t.o.m. vecka 34 genomfört 843 besök/insatser (totalt antal inbokningar har varit 1 125). Totalt antal besökare under perioden har varit 206. Nya besökare under tertialen har varit 23. Behandlingsenheten förväntas uppfylla prognosen för genomförda samtal/insatser och telefonmottagning.

Entreprenad - alkohol- och narkotikarådgivning

Verksamheten har upphandlats i konkurrens. Checkpoint Center AB erbjuder från och med den 1 februari 2004 kostnadsfri alkohol- och narkotikarådgivning för vuxna. Avtalet har förlängts till och med den 1 januari 2009.

Checkpoint Center AB har en förebyggande inriktning och fokuserar på tidig intervention. Verksamheten vänder sig i första hand till personer som är riskkonsumenter av eller missbrukar alkohol eller narkotika, men som fortfarande har kvar en social förankring med familj, arbete och bostad och som inte vill söka hjälp inom det ordinarie hjälpsystemet.

Lokalplanerarna (tidigare LoBen)

Lokalplanerarnas uppdrag är att sälja kvalificerade projektledaruppdrag, arkitekt- och fastighetsekonomiska tjänster inom hela staden.

Den beräknade prestationen för 2007 har varit ca 4 500 timmar. Hittills har enheten nått upp till 1 931 timmar och det återstår därmed 2 569 timmar som ska presteras till och med december.

Enhetsen har under året haft färre uppdrag än tidigare. Flera stadsdelsförvaltningar har slagits samman, vilket gjort att de avvaktat med lokalförändringar. Ett antal av de skolprojekt som påbörjats har också lagts på is på grund av skolornas överflyttning till utbildningsnämnden. Dessa faktorer har påverkat efterfrågan av Lokalplanerarnas tjänster.

Under våren har enhetsen haft regelbundna möten med utbildningsförvaltningen och planerat framtida uppdrag. Uppdragsmängden från utbildningsförvaltningen kan bli stor. Enhetsens mål är att ha ca hälften av stadens skolor som kunder till årsskiftet, vilket bedöms vara rimligt. Även med äldreförvaltningen har diskussioner förts om att Lokalplanerarna kan gå in och förstärka med den kompetens som finns. Ett flertal stadsdelsförvaltningars egna resurser i fråga om lokaler har skurits ner betydligt i och med överflyttningen av skolan till utbildningsnämnden, vilket gör att efterfrågan på tjänster kan komma att öka.

Under vårens relativt låga beläggning har ett kvalitetsarbete med hjälp av en konsult påbörjats. Ett marknadsföringsmaterial har tagits fram. Mentorerna har också knutits till verksamheten, vilka kommer att bli ett stöd i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Skuldrådgivningskonsulterna

Målet för Skuldrådgivningskonsulternas verksamhet är att på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna vara en specialistfunktion för att bistå stadens budget- och skuldrådgivare. Vida-

re är uppdraget att utveckla och samordna metoder, samarbetsformer, information och utbildning samt ge stadsdelsförvaltningarna större möjlighet att effektivisera och vidareutveckla sitt arbete med budget- och skuldrådgivning.

För att mäta måluppfyllelsen används muntliga och skriftliga utvärderingar. Skuldrådgivningskonsulterna kommer att uppfylla målen för andra tertialen.

I budgetplaneringen för året var förutsättningarna beräknade på intäkter från 18 stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa samt att varje stadsdelsförvaltning skulle betala 60 tkr per år för abonnemang på enhetens tjänster. Efter halvårsskiftet då antalet förvaltningar blev färre, ändrades förutsättningarna för den budgetplanering som gjordes inför året. Budgetberäkningen förutsatte att i stort sett samtliga stadsdelsförvaltningar skulle teckna avtal. Detta uppfylldes inte och efter halvårsskiftet är bara ca hälften av stadsdelsförvaltningarna med i det abonnemangssystem, som är en förutsättning för att driva verksamheten. Eftersom enhetens kostnader till helt övervägande del består av lönekostnader för två anställningar, finns inget utrymme för budgethållningsåtgärder, för att uppnå en budget i balans.

Från några stadsdelsförvaltningar har budget- och skuldrådgivarna gått samman i olika konstellationer och har på så sätt stöd av varandra i sitt arbete. Konsumentverket har också i den nya skuldsaneringslagen ålagts ansvar för att bistå kommunerna med råd och stöd i skuldrådgivningsfrågor.

Eftersom efterfrågan på Skuldrådgivningskonsulternas tjänster är vikande och inget tyder på att denna utveckling kommer att avta planerar förvaltningsledningen därför, att i verksamhetsplanen för 2008 föreslå att Skuldrådgivningskonsulterna avvecklas.

6 En trygg och snygg stad

KF:s mål

Kvinnofrid ska råda både i hemmen och på gatorna.

KF-uppdrag

- Samordna och stödja det brottsförebyggande arbetet i staden.
- Utveckla metoder för att på bästa sätt möta våld inom familjen.

Mål för den egna verksamheten

Genom uppsökande verksamhet, rådgivning, behandling i öppenvård och på institutioner skapa skydd för utsatta flickor och kvinnor och stärka kvinnor i svåra livssituationer. Uppdragen utförs i samverkan med frivillig- och intresseorganisationer.

6.1 Jourverksamhet

Socialjouren

Socialjouren är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas sociala enheter och ansvarar för handläggning av akuta sociala problem som uppstår på icke-kontorstid. Socialjouren har även det akuta psykosociala ansvaret vid katastrofer, större olyckor och bränder inom Stockholms stad, samt ansvar för att berörd stadsdelsförvaltning aktiveras.

Enligt Socialjourens interna kontrakt finns angivet att jouren ska handlägga ca 21 000 ärenden och ta emot ca 4 000 besökande och göra mellan 950 och 1 000 hembesök/uttryckningar under 2007. Socialjourens ärendeantal har ökat jämfört med samma tertial förra året. Det gäller såväl barnvårdsärenden som kvinnomisshandel d.v.s. ärenden med svår problematik. Barnvårdsplaceringarna har t.o.m. tertial 2 ökat, men den markanta ökningen av placeringsbeslut med tvång under 2006 har dock återigen minskat.

6.2 Insatser för våldsutsatta kvinnor

6.2.1 Generella insatser

Kvinnofridsprogrammet och Operation kvinnofrid

Stockholms stads program för kvinnofrid antogs i april 2007 av kommunfullmäktige. Under året kommer Precens att medverka till programmets implementering i stadsdelsförvaltningarna. Socialtjänstnämnden har av kommunfullmäktige fått två övergripande uppdrag om hedersrelaterat förtryck och våld. Det första uppdraget rör en stadsövergripande kartläggning om det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär och det andra innebär att nämnden ska föreslå former för hur kunskap om barns, ungdomars och kvinnors rättigheter effektivast ska överföras till människor som flyttat till Sverige. En projektledare har anställts för att ansvara för utredningen och kontakter har knutits med Stockholms universitet i syfte att genomföra en omfattande kartläggning. Arbetet beräknas pågå t.o.m. hösten 2008.

Stadens deltagande i Operation Kvinnofrid i Stockholms län samordnas via Precens.

Under tertialet har reklam- och kommunikationstjänster upphandlats. I detta arbete har operationens arbetsgrupp (stadens samordnare ingår i gruppen) haft en central roll. Materialframtagning och aktivitetsplanering samt uppdatering av hemsidan pågår inför den kommande utåtriktade kampanjen i november 2007.

Regeringen anslog i vintras utvecklingsmedel till kommunernas förfogande för att förstärka och utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått ca 21 miljoner kronor att fördela. Socialtjänstnämndens och stadsdelsnämndernas ansökningar ska vara inlämnade den 1 oktober hos länsstyrelsen. Precens inbjöd i slutet av juni tillsammans med kansliavdelningen stadsdelsförvaltningarna och socialtjänstförvaltningens berörda verksamheter till ett informationsmöte i

syfte att erbjuda samordning i stadsövergripande frågor. Synpunkter och utvecklingsbehov lämnades av sex stadsdelsförvaltningar. Samtliga i staden verksamma kvinnojourer har även kontaktats och förberedelserna att ansöka om utvecklingsmedel för kvinnojourens behov påbörjades i juni.

6.2.2 Operativ verksamhet

Barncentrum och Relationsvårdscentrum har under året knutits till *Kriscentrum för kvinnor* som två självständiga sektioner.

Det skyddade boendet på Kriscentrum för kvinnor har plats för 10 kvinnor och deras barn. Beläggningen i det skyddade boendet har under tertial 2 uppgått till 90 procent, ca 28 besök/vecka har tagits emot i den öppna mottagningen och 1 072 journalsamtal har tagits emot. Av de 40 kvinnor som hittills under året har flyttat från Kriscentrum har 35 (88 procent) flyttat till ett fredat boende och 5 kvinnor har flyttat hem till mannen.

Relationsvårdscentrum - projekt för våldsutsatta kvinnor och deras barn i västerort

Projektmedel har beviljats från länsstyrelsen för ett gemensamt projekt mellan socialtjänstförvaltningen, fem stadsdelsförvaltningar i västerort (Hässelby-Vällingby, Bromma, Rinkeby, Kista och Spånga-Tensta), kommunerna Solna, Sundbyberg, Ekerö, Västerorts polismästardistrikt, Västerorts åklagarkammare, Stockholms läns landsting och kriminalvården. Projektet bygger på samverkansmodeller som har utarbetats i Kanada, där man arbetar framgångsrikt med personer som varit utsatta för våld i nära relationer.

En projektledare samt tre projektmedarbetare rekryterades under tertial 1. Socialarbetarna är placerade hos Västerortspolisen och ska erbjuda stöd till vuxna personer som varit utsatta för våld i nära relationer.

Förbättrat omhändertagande av våldsutsatta kvinnor på kvinnoinstitutioner

Akut- och korttidsboendet Hvilan har fått projektmedel från länsstyrelsen till skyddat boende och metodutveckling för våldsutsatta missbrukande kvinnor. Projektet upphör den 30 september 2007. Förvaltningen har under tertial 1 genomfört en utbildning för personalen på olika stödboenden i metoder att möta misshandlade kvinnor. Syftet med utbildningssatsningen är att våldsutsatta kvinnor ska erbjudas ett professionellt omhändertagande oavsett om de har missbruks- och/eller psykiska problem. Misshandlade kvinnor som kommer akut till Hvilan kan då gå vidare till andra boenden som också arbetar med våldsproblematiken och kan ge kvinnorna fortsatt stöd.

6.3 Brottsförebyggande arbete

6.3.1 Generella insatser

Uppstartskonferensen om trygghetsarbete i Stockholm ("Tryggare Stockholm" den 3 maj) utvärderades under perioden. Resultaten visar att 159 personer deltog under dagens föreläsningar och seminarier och deltagarna kom från fackförvaltningar, stadsdelsförvaltningar, stadens bolag, polisen m.fl. Spridningen ses som en bekräftelse på att dagen sammanfört olika aktörer som har som mål att skapa trygghet.

Under tertialet har Precens arbetat med att motivera stadsdelsförvaltningarna att delta i en ny trygghetsundersökning. Intresset varierar bl.a. med hänvisning till att finansiering saknas. Under perioden har Precens därför arbetat med en plan för alternativ finansiering.

En nätverksträff för lokala brottsförebyggande aktörer i staden har genomförts under tertialet. Där behandlades bl.a. en snabbinventering av hur flödet av ungdomsärenden från polisen till stadsdelsförvaltningarna fungerar, erfarenheterna från trygghetsdagen diskuterades liksom det brottsförebyggande arbetet i stadsdelsförvaltningarna – särskilt där stadsdelsförvaltningar slagits samman.

6.4 Tillståndsfrågor

Bedömningen av det ekonomiska utfallet under året kvarstår sedan tertial 1. Tillståndsenheten kommer att få ett underskott, vilket täcks med fonderade medel från tidigare år samt överflyttning av underskottet till kommande år. Huvudförklaringen till underskottet är stora investeringar i utveckling av de administrativa systemen. Bland annat kommer tillståndshavarna att själva kunna göra ändringar av vissa uppgifter via Internet.

Den årliga serviceundersökningen som genomförs av Stockholm Business Region visar på förbättringar i kundnöjdheten hos Tillståndsenhetens kunder. Stockholms stad placerar sig i mitten av de kommuner som undersökts. De största möjligheterna till förbättring kan uppnås genom att korta handläggningstiderna och genom att ge kunderna ökad förståelse för de kostnader ärendehandläggningen innebär.

7 Ekonomisk hushållning och sänkt skatt

Mål för den egna verksamheten

- Verksamheterna ska drivas kostnadseffektivt.   - Budgethållning och effektivt resursutnyttjande.

Socialtjänstnämnden arbetar kontinuerligt med effektiviserings- och rationaliseringsåtgärder som en naturlig del för att klara kravet på budgethållning samt för att åstadkomma ett effektivt resursutnyttjande. Bland annat har för samtliga verksamheter upprättats interna överenskommelser/kontrakt mellan förvaltningsledning och enhetschef. De interna kontrakten utgör underlag för uppföljning av uppdrag, prestationer, ekonomiskt utfall, prioriterade frågor och åtgärder. Förvaltningsledningen för löpande en dialog med respektive enhetschef och bedömer måluppfyllelsen.

Tertialrapporten är uppställd efter samma utgångspunkter som verksamhetsplanen. Kolumnen "VP 2007" i tabellen nedan visar den reviderade budgeten för verksamheten efter kommunstyrelsens beslut i samband med tertialrapport 1 2007.

Kostnader/utgifter anges utan tecken och intäkter/inkomster betecknas med ett minustecken. Ett minustecken (-) i kolumnen "Avvikelse" avser ett underskott medan frånvaro av tecken avser ett överskott. För resultatfonden, se förklaring i tabellen.

Prognostiserat nettoutfall uppgår till ett överskott om 10,4 mnkr. Beräknad resultatöverföring till 2008 beräknas bli ett underskott på 0,4 mnkr samtidigt som ingående resultatfond på 0,5 mnkr tas i anspråk, se vidare nedan. Nettoutfall efter resultatfond uppgår därmed till ett överskott på 11,3 mnkr. Inga omslutningsförändringar föreslås.

7.1 Årsprognos

	VP 2007	Årspro- gnos	Avvikel- se
Driftkostnader	1 094,8	1 060,2	34,6
Intäkter	- 427,1	- 402,9	- 24,2
Nettoutfall	667,7	657,3	10,4
Ingående resultatfond från 2006 ((-) under- skott)			0,5
Utgående resultatfond till 2008 ((-) över- skott)			0,4
Nettoutfall efter resultatfond			11,3

Årsprognosen bygger på att de budgetjusteringar som beskrivs nedan beslutas. Avvikelsen mot budget har två orsaker; dels har kostnader och intäkter motsvarande 42,5 mnkr budgeterats som extern försäljning men beräknas istället ske som förvaltningsinterna försäljningar och dels prognostiseras anslag för utomlänsplacerade funktionshinderade inte utnyttjas fullt ut. Nedan redovisas prognos för avvikelse mot budget per den 31 augusti 2007 fördelat på förvaltningens verksamhetsområden. För jämförelse redovisas bokslut 2006 och tertialrapport 1 2007. Beloppen redovisas i miljoner kronor, mnkr. För en mer detaljerad redovisning, se bilaga 2.

Om man räknar upp utfallet i delårsbokslutet till helårsnivå och jämför det med den prognos som lämnats får man en differens på ca 35 mnkr netto. Skillnaden kan förklaras av att i prognosen har hänsyn tagits till årets lönerörelse, nystartade projekt, pågående rekryteringar och att tyngdpunkten i inköpen ligger under tidig vår och sen höst.

	Avvikelse i bokslut 2006	Avvikelse- se- prognos T1 - 2007	Avvikelse- se- prognos T2 - 2007
Barn och ungdom	1,3	-0,7	0,7
Funktionshindrade	-0,5	-1,3	-0,9
Jourverksamhet	0,5	0,9	0,7
Hemlösa, missbrukare	4,6	5,3	-0,4
Arbetsmarknadsfrågor	-3,5	-1,8	-2,1
Rådgivande verksamheter	2,0	-0,1	-0,4
Insatser för våldsutsatta kvinnor	0,9	0,4	0,3
Insatser för prostituerade	0,0	-0,3	-0,1
Stadsövergripande frågor	-0,7	-0,3	-1,1
Tillståndsfrågor	0,1	-0,9	-0,9
Förvaltningsledning och administration	-0,1	-0,1	0,9
Stöd till frivilligorganisationer	0,8	0,0	0,0
Omstrukturering	4,5	-2,0	-1,3
Driftverksamheten SotN	9,9	-0,9	-4,6
Utomlänsplaceringar	3,9	12,0	15,0
SotN före överföring till resultatfond	14,3	11,1	10,4

7.1.1 Kommentarer till årsprognosen

Förvaltningens driftverksamhet

Prognostiserat nettoutfall uppgår till ett underskott på 4,6 mnkr. Avvikelserna kommenteras nedan och specificeras även i bilaga 2. Prognosen bygger på beslut om tertialrapport 1 2007.

- Överskottet inom området barn och ungdom avser främst Maria Ungdom där man varit medvetet återhållsam med återanställning vid vakanser inför stundande förhandlingar med kranskommunerna.
- Underskottet vad gäller funktionshindrade avser LSS-kollo eftersom förvaltningen uppfyllt åtagandet att bereda alla en plats.
- Jourverksamheten pekar mot ett överskott främst beroende på ett lägre behov av ex-trainsatt personal.

- För området hemlösa och missbrukare prognostiseras ett mindre underskott. Underskottet hänför sig dels till att Enheten för hemlösa drabbats av kostnadsökningar på grund av ett växande antal LVM-anmälningar och dels på att det nyligen förhyrda våningsplanet på Råcksta med krav på drogfrihet har för låg beläggning.
- Inom arbetsmarknadsfrågorna är det START-verksamheterna som visar ett underskott, främst beroende på ett minskat antal kvalificerade rehabiliteringsplaceringar vilket ger lägre intäkter än budgeterat.
- Vad gäller rådgivande verksamheter prognostiserar familjerådgivningen ett underskott p.g.a. förändrade budgetförutsättningar samtidigt som antalet tidsbeställningar är oförändrat jämfört med tidigare år. Därutöver finns en oro för att skuldrådgivningskonsulterna inte kommer att nå upp till intäktskraven.
- Underskottet för stadsövergripande frågor hänför sig framförallt till kostnader för handikapprådets kansli, vårdkedjeprojektet mot våld och gängbildning samt nya åtaganden inom arbetsmarknadsområdet.
- Inom tillståndsområdet har arbetsbelastningen ökat. För att möta detta och samtidigt effektivisera arbetssättet pågår ett arbete med att ta fram ett webbaserat IT-stöd som introduceras under 2007.
- Förvaltningsledning och administration beräknas ge ett överskott beroende bl.a. på vakanser och viss återhållsamhet i samband med återanställning.
- Omstruktureringsåtgärder beräknas leda ett underskott på 1,3 mnkr. För att effektivisera lokalutnyttjandet inom förvaltningen har omflyttningar genomförts. Därutöver har effektiviseringar inom administrationen givit upphov till omstruktureringskostnader.

Utomlänslacerade funktionshindrade

Socialtjänstnämnden har under år 2007 betalningsansvaret för ca 65 personer med funktionshinder från Stockholms län. De placerades av landstinget i staden före kommunaliseringen år 1995. Överenskommelser upprättades under 2004 och 2005 med anledning av bosättningskommunernas övertagande av betalningsansvar utifrån lagen om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. Fler kommuner än planerat har övertagit kostnadsansvaret vilket innebär minskade kostnader för socialtjänstnämnden. Staden får minskad statlig ersättning med motsvarande belopp. På grund av detta prognostiseras 15,0 mnkr i outnyttjat anslag för utomlänslacerade funktionshindrade för 2007. Dessa medel återredovisas till kommunstyrelsen i samband med bokslutet för 2007.

7.2 Delårsbokslut

Delårsbokslut ska upprättas per den 31 augusti. Delårsbokslutet utgör grunden för den prognos som nämnden lämnar. Syftet är främst att ge underlag för bättre prognoser, ge mer tillförlitligt underlag för nämndens arbete med budget och verksamhetsplan samt underlätta årsbokslutet genom att göra regelbundna avstämningar.

I samband med tertialrapport 2 ska både resultat- och balansräkning lämnas. Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, vårdkostnader, vårdintäkter, löner, samt övriga kostnader och intäkter enligt stadens anvisningar för att få en rättvisande resultaträkning per den 31 augusti 2007. Förvaltningen har valt att periodisera kostnader och intäkter på 100 tkr eller högre.

Nedan följer en kortfattad sammanställning av kostnader och intäkter för perioden och en jämförelse med tertialrapport 1 föregående år:

	Prognos T2 - 2007	Prognos T2 - 2006	Differens
Driftkostnader	1 060,2	1 071,2	11,0
Intäkter	- 402,9	- 400,4	2,5
Nettoutfall	657,3	670,8	13,5

Förvaltningen redovisar en minskad nettokostnad med 13,5 mnkr jämfört med 2006. Förvaltningens intäkter har ökat med 2,5 mnkr medan kostnaderna har minskat med sammanlagt 11,0 mnkr. Skillnaderna mellan åren förklaras dels av organisationsförändringar i staden där delar av nämndens ansvar tagits över av Äldrenämnden och dels av ett förändrat kostnadsansvar för utomlänslplacerade funktionshindrade. Resultat- och balansräkningarna redovisas i bilaga 1.

7.3 Besparingsåtgärder

I samband med verksamhetsplanen för 2007 beslutade nämnden om både satsningar och besparingsåtgärder. I tertialrapport 1 kommenterades besparingsåtgärderna i korthet. Samtliga åtgärder är genomförda.

7.4 Budgetjusteringar

Förvaltningen föreslår att nämnden begär godkännande hos kommunstyrelsen av budgetjusteringar enligt följande (mnkr):

Tomställningskostnader Stiftelsen Hotellhem	1,0
Kostnader för larm m.m. Stiftelsen Hotellhem	0,8
LSS-kollo	1,8
Administration av handikapprådet	0,4
Summa budgetjusteringar SotN	4,0

7.4.1 Kommentarer till budgetjusteringarna

- Stiftelsen Hotellhem hade tomställningskostnader på 1,0 mnkr vid Älvsjö referensboende inför starten. Anledningen är att kompetent personal rekryterades och anställdes

successivt för att vara på plats i god tid före verksamhetens start. Boendet var efter sommaren fullbelagt, och är efter det självfinansierande.

- Stiftelsen Hotellhem har haft extra kostnader för inköp av larminstallationer och möbler med 0,8 mnkr. Det är viktigt att kunna fortsätta installationen av bråklarm på samtliga anläggningar, i och med ett flertal incidenter med hotfulla hyresgäster och även dess besökare. Stiftelsen är skyldig att måna om en trygg och säker arbetsmiljö för både anställda och boende. Anledningen till det ökade möbelbehovet är att det är fler bostadssökande än väntat som varken har tillgång till möbler eller har möjlighet att få bidrag till möbler. Hotellhems stadgar säger också att de som främsta syfte ska tillhandahålla möblerade bostäder.
- LSS-kollo erbjuder korttidsvistelse i form av sommar- och lovverksamhet för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. Insatsen beviljas enligt LSS 9 § p 6. Stadsdelsförvaltningarnas placeringar är anslagsfinansierade medan länskommunernas är helt intäktsfinansierade. Stadens anslag finns inom socialtjänstnämndens budget. Stadsdelsförvaltningarnas beviljar varje år fler placeringar än vad som ryms inom anslaget. Målet är att alla beviljade kolloansökningar ska genomföras för barn boende i Stockholm. LSS-kollo har mött en starkt ökad efterfrågan under sommaren 2007. Detta beror dels på ett stort antal deltagare med Aspergers syndrom och dels på en ökad beläggning på befintliga gårdar upp till 103 procent. Det har därmed skett en sammanlagd prestationsökning med 224 dygn under sommaren. Verksamheten prognostiserar p.g.a. detta ett underskott med ca 1,8 mnkr.
- Ansvar för det administrativa stödet till kommunstyrelsens handikappråd överfördes i budget 2007 från stadsledningskontoret till socialtjänstnämnden. Kostnaden för detta är ofinansierad och uppgår 2007 till 0,4 mnkr.

7.5 Resultatenhet

Inom Socialtjänstförvaltningen finns en resultatenhet, Tillståndsenheten. Vid utgången av 2006 hade enheten ett överskott som uppgick till 0,5 mnkr. Enheten kommer inte bara att utnyttja denna ingående fond fullt ut under året utan också lämna ett underskott till resultatfonden inför nästa år. De intäkter som tas in täcker f.n. inte de kostnader enheten har för sin verksamhet. Ett webbaserat IT-stöd håller dessutom på att tas fram som introduceras under 2007. För att finansiera dessa åtgärder beräknas den ingående resultatfonden på 0,5 mnkr tas i anspråk och ett underskott på 0,4 mnkr kommer att föras över till 2008, se även bilaga 3.5.a. En avgiftshöjning planeras inför 2008.

8 Särskilda redovisningar

8.1 Medarbetarfrågor

Antal medarbetare

Socialtjänstförvaltningen har 1 051 månadsavlönade medarbetare varav 885 är tillsvidareanställda och 166 är tidsbegränsat anställda. Jämfört med december 2006 har antalet månadsavlönade medarbetare minskat med 5,1 procent. Antalet tillsvidareanställda har minskat med 5,6 procent och antalet tidsbegränsat anställda med 2,4 procent. Minskningen beror främst på att Äldre- och handikappjouren förts över till äldreförvaltningen. Vidare antas minskningen bero på viss återhållsamhet med nyrekrytering för att uppnå en budget i balans samt för att undvika eventuell övertalighet vid konkurrensutsättning.

Övertalighet

Förvaltningen har inte några medarbetare som är preciserat övertaliga. Under den kommande sexmånadersperioden antas en smärre övertalighet uppstå avseende yrkesgruppen löneassistenter eftersom löneadministration från och med februari 2008 kommer att hantearas av servicenämnden. Vidare antas övertalighet uppstå avseende yrkesgrupperna skuldrådgivare, arbetsledare och arbetsterapeuter. Slutligen kan övertalighet komma att uppstå avseende yrkesgrupperna behandlingsassistenter, socialsekreterare och administrativ personal i samband med kommande konkurrensutsättningar.

Eventuell övertalighet kommer i första hand att söka lösas genom matchning till lediga anställningar inom förvaltningen. Om matchning inte kan ske kommer kollektivavtalets bestämmelser om övertalighet vid arbetsbrist att tillämpas.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka och var vid halvårsskiftet 6,6 procent. Denna siffra kan jämföras med 7,4 procent år 2006, en skillnad på 0,8 procentenheter, och 8 procent år 2005. Samarbetet med försäkringskassan och företagshälsovården i rehabiliteringsfrågor fortsätter i samma form som förut. En tidigare aviserad neddragning av försäkringskassans medverkan har inte ägt rum, vilket varit betydelsefullt för den fortsatta nedgången.

8.2 Lokaler

Behovet av en större renovering av lokalerna för stödboendet Bandhagshemmet kvarstår. Ärendet har tagits upp i VP för 2007, T1 för 2007 och i underlag för budget för 2008. Tillgängligheten har brister, hissar saknas och rummen behöver anpassas för funktionshindrade. Ur säkerhets- och arbetsmiljösynpunkt bör receptionen byggas om, brandlarm och personskyddslarm installeras.

Kostnaden för renoveringen är beräknad till ca 37,0 mnkr. Tidigare har kök och matsal renoverats för ca 5,0 mnkr. Socialtjänstförvaltningen ser ingen möjlighet att driva verksamhet på Bandhagshemmet om finansieringen av renoveringen enbart ska belasta HVB vuxnas budget. Vårddygnskostnaden kommer att öka från 707 kr till 858 kr, en ökning med 21,4 procent för stödboende och från 919 till 1 115 kr, en ökning med 21,3 procent,

för plustjänster, vilket gör att stadsdelsnämnder och andra kan få svårigheter att köpa tjänsterna.

Förvaltningen undersöker tänkbara ersättningslokaler för Bandhagshemmet, främst inom Micasa Fastigheter i Stockholms AB:s bestånd, men även hos andra hyresvärdar.

Kan inte en skälig finansiering erhållas för ombyggnadsarbetena eller en skälig ersättningslokal erhållas, kan det innebära att socialtjänstnämnden måste ta ställning till att stänga stödboendet Bandhagshemmet.